

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

19 iulie st. v.

31 iulie st. n.

Ese in fiecare duminică.

Redacțiunea :

Strada principala 375 a.

Nr. 29.

ANUL XXVIII.

1892.

Prețul pe un an 10 fl.

Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.

Pe $\frac{1}{4}$ de an 2 fl. 70 cr.

Pentru România pe an 25 lei.

O gônă de femei.

(După natură.)

Plouă.

Trăsura fugiá cu repedițiunea vântului, iar se afundau până la osie in noroiul cleios al șoselei.

Caii și vizitiul erau leórcă de apă.

In lăuntru doue dame tinere stau strânse una lângă alta.

Ah! scumpa mea Elenă! și acum mi-e frică: imi pare că tot vėd pe soțul meu suind scara, in momentul când plecam.

— Eu ți-am spus să nu facem pasul acesta, căci imi 'nchipuiam că avem să fim spionate.

— Dragă! tu șcii bine cât me iubise dēnsul. Spune decă n'aș fi comis o crimă de nu m'aș fi dus săl vėd in ultimul moment.

— Șe 'nțelege că nu te acuz, dar uite că bărbatul a aflat.

— Eleno, am uitat să te intreb: cine erá tinerul care-ți căduse in genuchi când venise bărbatul meu.

Elena la această amintire se roși.

— Inchipuește-ți Aristițo: E o ființă aprópe estraordinară: imi face curte de trei ani, fără inse să-mi fie vorbit o singură dată; nici eu iar nu l'am incuragiat, căci bărbatul meu trăiá pe atunci.

— Ei dar acum?

— Vom vedé.

In acel moment trăsura se oprí brusc, plecându-se intr'o parte: se rupsese o róta.

Vizitiul se dete jos, spuind că nu mai póte merge mai departe căci s'a rupt róta.

— Dar atunci ce ne facem?

— E aprópe de ací un han. Vom găzduf acolo și mâne ni se va drege róta de fierarul de ací și vom continuá drumul.

Nu mai erá nimic de đis.

Furé silite, — cu tótá părerea de reu că nu-ș puteau continuá drumul, — să se dea jos și să sune la ușa hangiuului.

Un om gras, cu o barbă stufósă négră, cu nasul in formă de cartof, ochii mici afundați in orlitate, le eșí intru intimpinare cu un sfeșnic in mână.

— O cameră, domnule; dar iute că ne-a plouat. Șí intrará in lăuntru.

Pentru că in điuva acea fusese balciu, o singură cameră mai remăsese neocupată, și pe acésta o puse la dispoziția celor doue dame.

— Apropos! domnule hangiu, am să rog ceva: se póte fórte bine ca mai târđfu să vie cineva să intrebe decă s'au oprit ací doue dame séu decă ai fi vėđut vr'o trásurá pe dinaintea hanului dtale. Trebuie să te faci că nu șcii nimic.

— Am înțeleș, cucónelor.

Le lăsá in camera lor și se retrase.

O bătăe violentă la ușe îl deșteptá dupá o jumătate de oră din cel mai dulce somn.

— Dracu să te ia și pe tine! și bombánind se duse să deschidá ușa să vėdá cine mai erá inscelentul ca la o semenea oră să-i sperie somnul.

— Eil hangiu! s'auđi o voce d'afară; pentru toți dracii dar n'ai să deschidí odatá?

Hangiu! deschise ușa.

— Mii de dracil nu cumva am să dorm in stradă ud până la piele ca un șórece?

— De, domnule! n'am ce să faci!

— Cum, n'ai ce să-mi faci nătărăule? dór o canapea s'o găsi in tótá șandramaua ta.

— Domnule, asta e o insultă la adresa hotelului meu!

— Ei acum ia-o cum ți-o plăcea; și necunoscutul se dete jos dupá cal și intrá repede in lăuntru.

— Să mi se ia calul, să-l lege in grajd, să-l ștérgă bine de apă și să-i dea să mánánce. Am să-ți plătesc bine deranjul.

Hangiu! auđind aceste cuvinte, se domolí nnumai decát și invitá pe strein in salonul-birt de alături unde tocmai erá o canapea.

Nu erá tocmai lucru mare de acea canapea, dar in asemenea momente nu mai stai să alegi.

Hangiu! îi puse o luminare pe mėsă și eșí.

Când remase singur streinul, își scóse mantaua, făcú o țigare, o aprinse și se acomodá pe canapea.

— Trei ani de când am vėđut-ol trei ani de când n'am alt pat decát banca diligenții și canapele de prin astfel de locuri. Acum ultima călétorie a făcut-o la Iași. Am urmárit-o și ací. Dar lucru afurisit: intr'o stradă se incurcă mai multe trásuri și o pierd din vedere ne mai șciind pe unde apucase.

Umblam zăpăcit uitându-mă cu gura căscată la cer; când d'odată ce să vezi? — nu în cer — ci la o ferăstră de la al doilea a unui otel o văd pe ea. Țic ea, pentru că nu cunosc încă numele acestei fiice vagabonde a Evei. Nu perd timpul și urcai repede cele 30 de trepte. Deschid mai multe uși, văd multe lucruri care nu trebuiau să fie vădute, cer scuse în drépta și 'n stânga, până ce în cele din urmă dau și de ușa ei.

O fericire! eră singură.

Me reped, îi întind o scrisore cu data de luni, care nu avusesem ocazie să i-o dau și fără a mai lua nimic în considerație, cad în genuchi spuindu-i cuvinte fără șir și declarându-i în cele din urmă amorul meu ajuns în ultima instanță.

Când voiam să-i demonstrez mai mult aceea ce simțiam pentru dânsa, aud un zornăit de pînteni pe scară. Adorata mea dă un țipăt Țicend: *el el* și fuge ca o pasere speriată.

Prea puțin curios de a face cunoștința domnului care suiă scara, me luai repede după ea, înse n'avusei parte s'o mai găesc, căci me incurcai prin afurisitele acelea de coridore. Când am ajuns la scară tocmai în acel minut eșiă cu repediciune pe pörtă. Mi-am închis puit imediat că ea trebuia să fie.

Tocmai târziu găsi un cal care-l închiriai și me luai în gónă după trăsura care o vădusem dispărând pe barieră. O urmăresc, dar insedar! Resultatul final e, că am perdut-o iar și nu știu când am s'o mai regăesc.

În acel moment ușa salonului se deschise și un om înalt îmbrăcat într'o mantă de plóe cu gluga trasă, care-i ascunde aproape totă fata, se ivi pe prag. În urma lui, hangiul cu o mutră din cele mai caraghióse îi spunea:

— Domnul n'a voit să me credă când i-am spus că nu am decât această cameră cu o singură canapea.

— Nu face nimic! Am să-mi închipesc că sînt în resbel: voi lua câteva scaune și voi dormi. Acum poți să te duci.

Intră salutând militărește.

— Ve rog, cu cine am onóre?

Streinul se gândi un moment:

— Mirian Constantinescu.

— Și eu me recomand, Iancu Ciripilă, căpitan în retragere și căpitan la portul Ciupereni.

Se strinseră de mână.

După câteva minute de plimbare cu pași mari prin casă:

— Ah! femeile! femeile! sînt bune să le resucești gâtul ca la puii de găină! și dete cât putu de tare cu pumnul în mész.

— Domnul căpitan cred că are să fie bun să me lase să dorm și să se culce și dnealui, — e ora trecută de doue.

— Ei domnule! mai am eu poftă de somn după câte mi s'a întemplat?

— Ve cred, dar întemplările dvóstre cred că nu m'ar puté împiedică și pe mine ca să nu dorm.

— Décă ai fi în locul meu, te asigur că n'ai mai vorbi astfel.

— Mulțumesc din suflet că nu am această fericire de a fi în locul dvóstre.

Și cu aceste cuvinte se întorse cu fața la pãrete.

(Finea va urmá.)

Gr. MĂRUNȚEANU.

Garofița.

Intr'o Ți stam la oglindă
Ca 'n secret să me privesc
Decă fața-mi nu-i palidă?
Serios inbêtrânesc?

Mai înteu privesc frisura
Ce contusii a pățit?
Moțul: «a la grec» în drépta
Ved că este cam turtit.

*

— Haid băete fugi în grabă
Nu me 'npodobí cu flori,
Veți — îi Țic rîdend — »că-s babă»
Lui Victor de multe ori;

Când cu flori me ocolesc,
Ca să mi le pună 'n pěr.
Suprins atunci me priveșce;
Nu crede că-i adevěr.

Și rîdend lăcrimând Țice
(Sucind florile în mâni)
— Asta flóre o pun aice
Mami — ș-așă să remâni!

Că eu vreu să fi frumoșă!
Apoi plécă tot sãrind.
Eu iar — pe gânduri remasă
Rîd și plâng la el privind.

*

Așă tot îi Țic adese
Aperându-me mereu.
Dar micuțu-ș prepusesse
Să nu facă ce-i Țic eu.

Când stăteam dar la oglindă
Să — — ce ved în pěr?
O garofița roșindă
Pusă de un ângěr.

(9 iulie 1874.)

SOFIA VLAD-RADULESCU.

Proverbe.

Frumuseța unită cu virtutea e perfecțiunea femeii.
(Persan.)

*

Florile aduc anul cel bun.
(German.)

*

Nu săpă grópă altuia, c'o să cați tu singur în ea.
(Românesc.)

*

Nimeni nu remâne sărac, făcend pomană.
(Italianesc.)

*

Banii fac invidibili pe măgari.
(German.)

*

Fetele tinere sînt de aur, femeile sînt de argint,
iar bêtânele de tinichia.
(Spaniol.)

*

Cine are carte, are parte.
(Românesc.)

Rața cu oue de aur și de argint.

Într'un sat trăia odată o muiere bătrână care avea trei feciori, tustrei insurați, tustrei gazde de măganul lor, dar de bătrâna lor mamă nici unul nu voia să grijescă, nici unul nu se îndură să-i întindă o bucată de pâne, fie cât de mucedă și uscată. Și Dómnel greu mai ducea biata bătrână, din mila ce i-o in'indeau creștinii. Odată se ia baba și merge la feciorul ei cel mai mare și-i dîce: dragul meu copil, te-am grigit, te-am crescut, te-am căpătuit, acum ai ce-ți trebuie, iar eu nu am nimic, nici barem putere in este ciolane să pot munci, fă-ți milă și pomană și-mi dă o bucată de pâne, că-s mai leșinată de fόμε. Iar feciorul ei cel mai mare îi grăi:

— N'am pâne, du-te la frate-meu cel mijlociu, că este mai bogat decât mine.

Și s'a luat biata babă și s'a dus gemend și suspinând la feciorul cel mijlociu și a dîs:

— Dragul meu copil, sînt mai mórta de fόμε, am fost la frate-to cel mare și i-am cerut o bucată de pâne, dar nu mi-a dat, a dîs că nici el nu are, fără să vin la tine că ești mai bogat decât el; dă-mi tu, fi bun, o bucată de pâne că nu mai pot de fόμε.

Dar și feciorul acesta i-a răspuns: N'am de unde să-ți dau, du-te la frate-mio cel mai mic.

Și s'a luat biata babă și s'a dus la feciorul ei cel mai mic și i-a dîs: Dragul mamii, uite cum am umblat pe la frații tei, nu mai pot de fόμε, dă-mi o bucatură de pâne cât de mică, că ți-a respălăti Ddeu sfântul. Dar feciorul cel mic îi response: Reu făcură frații mei că te trimiseră la mine, in loc să te imbucătărescă; că și eu sînt sărac, nu am de unde-ți da.

Acum se luă biata bătrână plângend și merse până la un rîu și se puse pe țermure și plânse și plânse. Și când își ridică capul din pălmi cum și-l ținea și plîngea, vede pe apă inotând o rață frumósă albă. Și cum o vede, mai tare o cuprinse jelea și dîse: «Batăr de făceam rațe in loc de copii!»

Atunci innotă rața spre ea și-i dîse: Tu n'ai pâne, ești flămândă, și copiii tei nu vor a te imbucări. Dar tu totuș vei fi bogată. Eu-ți voi ouă in tótă diminéța un ou de aur, iar séra unul de argint.

Acésta fu pe când se inserá. Și-i și ouă rața un ou frumos de argint curat. Biata muiere luă oul plângend de bucurie, merse repede cu el in sat, îl vëndu și-și cumpără mîncare și beutură. Diminéța se duse bătrâna la rîu și rața cea albă-i ouă un ou de aur. Așá mergea ea cu de dî, diminéța și séra la rîu, și diminéța aflá la locul știut un ou de aur iar séra unul de argint. Acum erá bogată și avea tot ce-i cerea inima.

Copiii ei se mirau fórte de acésta intemplare și o intrebară odată:

— Mamă, de unde ai dumneata atáta potop de ban? Și baba le response: O rață frumósă albă imi ouă in tótă dîua doue oue, unul de aur diminéța și unul de argint séra.

Când auđiră feciorii minunea nemai auđită, se hotărîră fiecare in gándul seu să mERGă la rață. Mai intei urmări feciorul cel mai mare pe mumă-sa și vEDU cum rața îi ouă un ou de argint. Și după ce se depártă bătrâna, se duse el lângă rîu și dîse cătră rață: «Iubită rățucă, vino de-mi ouă și mie barem un ou. Iar rața îi response: «Bucuros ți-oi ouă și ție un ou, dar vină la mine in apă.» Și se băgă feciorul in apă și se duse tot după rață. Dar rața innotă pe apă tot mai departe și

mai departe, iar feciorul merse tot după dĕnsa, până se priponi locului de nu mai putu merge nici in cÓce nici in colo și se cufundă de nu i se mai vEDU decât pĕrul din apă. Iar pe capul lui își făcu rața un cuib și șEDU in el.

După o vreme se hotărî al doilea fecior a merge tot după mumă-sa — și păți chiar ca frate-so. In urmă se hotărî feciorul cel mai mic — dar nici el nu umblă mai bine decât frații lui.

Acum veni intr'o séra biata bătrână la rĕu și plânse. Iar rața o intreba: De ce plangi? Iar bătrâna response: Dar cum n'oi plânge, că copii mei toți trei s'au prăpădit și nu-i om să ne pÓtă spune ce s'au făcut? — Cum mai și poți plânge după copii tei cei rei — dĭse rața — care nici o fărîmătură de pâne nu voiră să-ți deie? Eu știu unde sĭnt! — Șciú unde sĭnt? intreba sĕrmana mamă plângend; atunci fi bună du-me la ei, ori de poți mi-i chiar adă aici.

— Bine-i dĭse rața, eu ți i-oi aduce iară vii, dar apoi să șciú că și merg de aci și nu ți-oi mai ouă altul nici oue de aur nici de argint.

— Nu-mi mai ouă, numai dă-mi copiii, response mama intristată.

Atnci sbură rața, iar din apă eșiră tustrei feciorii voinici și sânetoși și de atunci trăiră in pace cu bătrâna lor mamă.

Trad. din Volksdichtungen der siebenbürgischen und süngarischen Zigeuner opul lui dr. Heinrich v. Wilslocki, de

I. POP RETEGANUL.

Minunățiile apei reci.

În «Oglinda lunei» din nr. 8 a. c. al «Familiei» s'a făcut cunoscută cura cu apă rece a preotului Kneipp din Bavaria și publicului român, fără nici un comentariu din partea on. redacțiunii a «Familiei.» Mi-am propus deci a-mi da eu părerea in acésta privință.

Me intreb inse, folos-va ceva acest articol al meu? Me mai intreb apoi, decă l'aș fi scris cu câteva luni mai nainte, fire-ar fi fost in stare să opréscă pe unii români, chiar dintre cei cu bună cultură, de a îndurá greutățile transportului și străinătății la preotul Kneipp? Me in-doesc. Românul e din fire neincređetor, dar decă trăești intr'un mediu care mereu îți cantă la ureche; «du-te la Kneipp și veđi minunile cu ochii!» in fine cedezi, n'ai ce te face, te duci.

Un doctor in America, de origine ungar, practicá in međul ernii băi de rĕu in liber! Intreb: nu cumva are cineva gustul de a se duce până la America pentru ca să facă asemenea băi? pentru că natural, «Meca» inșas ar fi stațiunea cea mai blagoslovită și mântuitoare. Să nu se témă cineva, că remâne mort in apa inghetată, pentru că și eu am vEDU cu ochii mei la sfîntirea apei (Botezul Domnului) in Tirgoviște cum un tiner de 16—18 ani s'a vĭrĭt printre sloii de ghiață in apa lalomiței, lucru pe care l'am mai vEDU și la București; dar ceea ce erá mai curios, desbrăcatul eșit din apă, in necazul lunei tremurânde și zĭnzâinde de frig, nu vrea să se imbrace timp de mai multe minute, pare că vrea să dĭcă: «pentru un urs ca mine e destul de călduros și costumul lui Adam!»

Să se țĭnă inse in sĕmă că la Kneipp vin ómeni șubređi, bolnavi, cu sufletul pe buze! Kneipp ceruse voe autorității administrative de a inființă un institut de cu-

rarisire. I s'a refusat. Jurnalele austriace, in frunte cu „Neue Freie Presse» s'au ingrigit la timp de a-i trage, după metoda lor, mai multe duşuri reci, astfel că jalba lui a remas baltă; cu toate acestea, trebuşori bune tot mai face, ba mai câştigă şi din comerţ, de ore-ce albiturile, flanelurile de Jaeger au găsit acum un rival in albiturile de Kneipp.

Şi este multă lume, care îl ia in serios, pe când el însuşi pare a ride in pumni de public. Cel puţin din o conferinţă despre Influenţă, ce a ţinut in parochia sa, reesă numai idei caraghioase. Iată câteva specimene: «Influenţa, a venit şi la Wörishofen, dar aci a fost primită rece. Omenii i-au eşit nainte, inse nu cu crucea şi stégurile, ci cu o doniţă de apă şi cu un văluş de spelat. Atunci repede a luat-o la sânătoasă (Iilaritate sgomotoasă)... Bolnavul care nu transpiră, se frcă cu apă rece şi atunci sudorea ese afară prin pori, ca o pisică, care caută pureci căţelului adormit (Mare ilaritate).¹

Mărturisesc că nu inteleg o iotă din frasa acésta şi prin urmare numai la ilaritate nu m'aş pute gândi. Dar ce vreţi, sunt minţi de-ţi stă mintea in loc, vedându-le cum aberază. Sunt câţiva ani de când am vădut şi eu, ca multă altă lume, cum intr'un sat de şvabi de lângă Budapesta, anume in Budaörs, toţi locuitorii se găsiu intr'un esces fanatic de necredut. O fetiţă sminţită, vestise in sat că a vădut pe Maica Domnului intr'un cires. Sgrieturile in coja trunchiului le talmăciau că este Maica Dlui cu fiul in braţe, şi fiecare rupea câte o bucatică de cójă şi se năşcea alt chip al Maicei Dlui?? Mult nu i-am putut privi pe aceşti ómeni, de altmintrelea in totă firea lor, căci me speriasem că-mi intră şi mie nescal-va greeri in cap. Mereu diceam: «Frumos e omul Dómnne, când mintea e regină.» — Asemene soiu de ómeni cred că îl crede şi pe Kneipp. Regret numai că şi câţiva români culţi de ai nostri s'au lăsat a fi seduşi şi duşi la Kneipp.

De altmintrelea cure de acestea bizare s'au făcut şi aici in ţeră. Doftoru Drasch luá pe câte un bolnav apucat de friguri la plimbare pe malul Dâmboviţei şi când vedea departe vr'un om, care la cas de nevoe să pótá alergá in ajutor, de-odată impingea pe sërmanul bolnav in apă, care numai la aşá ceva nu se aşteptá, iar doftoru o tuliá. Şi asemenea sărituri din minţi au o trecere mult mai bună in ochii lumii decât s'ar crede. Dr. Drasch a fost inpămëntenit unanim de corpurile legiuitoare, pe când alţi doctori români, afară de dr. Babeş, a căror romanitate nimene nu o póté trage la indoelá şi cari póté fac ţerii serviciu mult mai reale, n'au fost aşá de fericiti de a li se recunoşce calitatea de român «in unanimitate.»

Dintre doctorii români mai erá Vasici, care cu un studiu despre vegetarianism a intrat in Academia Română şi afară de asta cultivá idroterapia intr'un mod deosebit in fóia sa. «Igiena şi Şcóla. — Poporul nostru inse este, precum am mai đis destul de raţional şi cu mintea la loc, séu din contrá mai mult îl putem invinováţi de neincredere faţă de doctori şi cam prea mare incredere in lucruri bábeşci. Preoţii şi invétătorii nostri nu se cocoresc la trepte cari nu le compete, nu se încercá a facé pe doctorul, ci decá şcie ceva folositor, apoi dá un sfat bun celui pátimaş, séu face un lucru şi mai folositor ca d. e. compatrioţii mei din cercul Orăviţii, adecá culeg şi dau publicităţii colecţiuni valoróse

¹ Da schlich der Schweiss bei den Poren heraus, wie eine Katze, die dem schlafenden Pudel Flöhe sucht. (Grosse Heiterkeit.) Veđi: «Jedem Etwas» Illustriertes Familienblatt. Wien. 1892. Nro 3. pag. 3. colóna 3.

de medicină poporală, care mai târđu ori mai timpurŭ trebueşce adunată şi apreciată, pentru ca să se cunoşce ce este bun şi ce stricácios intr'ensa.

Norocul este că născociri de-al de Kneipp, Jaeger etc. n'au traiu prea lung. Ađi aprópe de loc nu se mai aude de un Morison, Pagliano, Baumscheidt séu contele Matei şi de totă céta acelor ce se vestesc cu atáta emfasă.

Să ne întórcem inse şi pe partea cealaltă. Nu se póté tăgádui, că apa rece şi caldă are multe efecte bune, de cari şi doctorii se servesc destul de des; póté ar prescri-o şi mai des, decá publicul n'ar fi pretenţios, đicénd: numai pentru ca să-mi prescrie apă, am chemat eu doctorul?

Compresele cu apă rece sânt potrivite la lovituri recente ca să dea inflătura napoi, iar mai târđu se potrivesc mai bine cele calde¹, ca să ajute eliminarea materiilor inflamatorii; mai este bună apa rece la scurgeri de sânge, că opreşce prin constringerea vaselor, apoi la congestiuni la cap, la unele soiuri de bóle nervóse, dar nu la toate; mai departe báile reci întăresc corpul, frecarea peptului cu apă rece desvóltá plumánii etc.

Şi de o fi istănă (adeverat) o cocónă gentilă a parat la amorul unui seladon, care in genunchi îi declamá: «Arde 'n foc inima 'n mine», chemând servitorea sa, şi poruncindu-i a da musafirului un páhar de apă rece!

Apoi la câte nu mai serveşce apa rece, fără a fi nevoe de a consultá pe Kneipp, care nu póté să aibă mai multe cunoşcinţe de fiziologie, patologie şi alte asemenea, decât mai toţi cetitorii acestui articol al subsemnatului.

DR. G. CRAINICEAN.

C u g e t ă r i .

Amorul este un nu şciú ce care vine nu şciú de unde, se forméză nu şciú cum, şi ne incântă nu şciú prin ce.

*

Un bărbat nu ajunge la inima unei femei vorbind de sine, ci numai vorbind de ea.

*

Ducurfile se uită repede, durerile nici odată.

*

Cei cari n'au suferit impreună, nu cunosc puternicele legături ale inimei.

*

Un parvenit se servă de opinia publică; un om mare o schimbă.

*

Viéta omului e ca érba livedei; ea se vestejeşce ca florile de pe câmp.

*

Adeveratul amor e in tot'dauna luminos ca aureola şi tăcut ca morméntul.

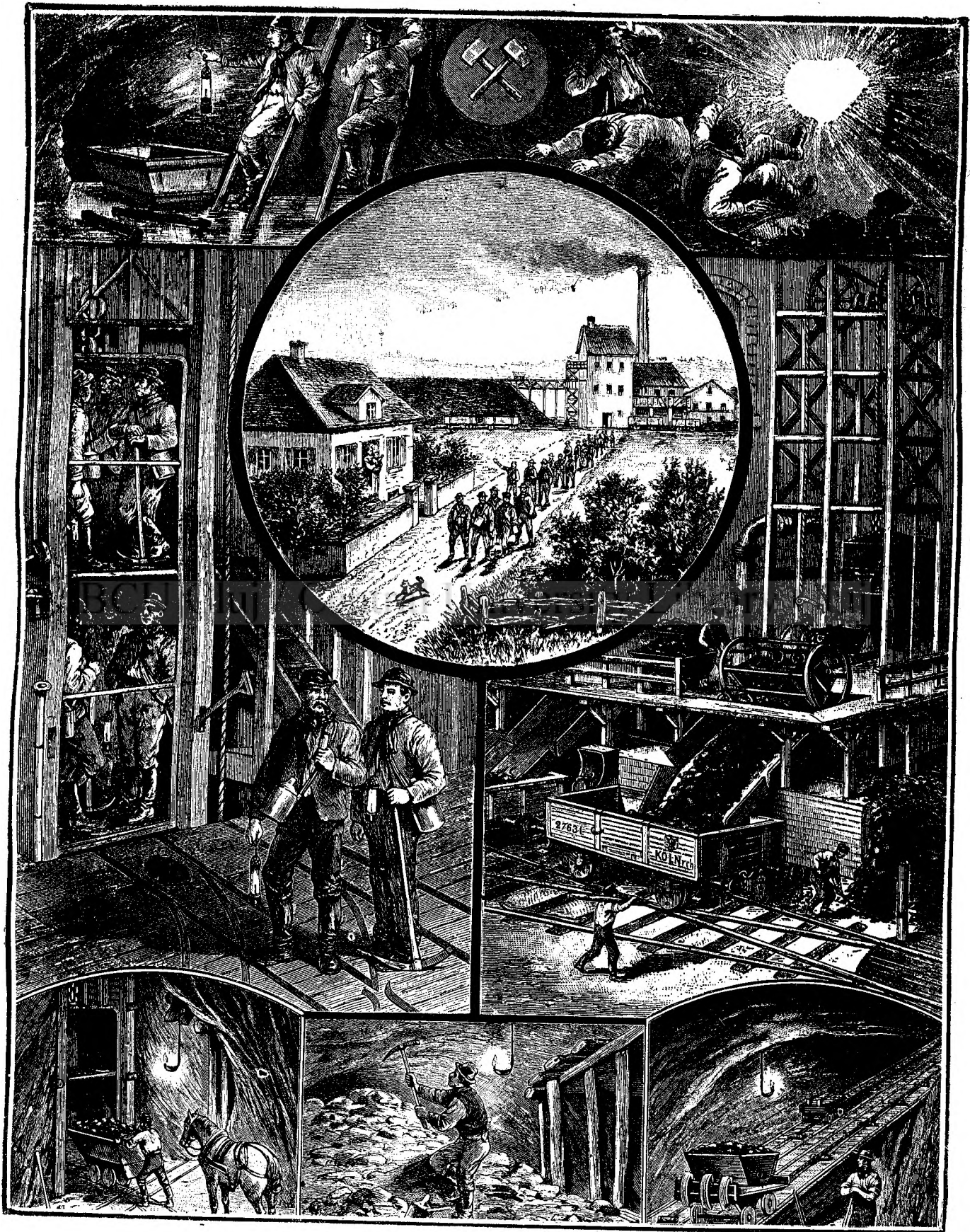
*

Mărgăritarul şi aurul sânt fórte preţioase; inse vorbele celor întelepţi sânt şi mai preţioase.

*

Amorul e ca luna; când nu creşce, scade.

¹ Autorii medicinei populare, ce se publică in «Familia» pare că confundă cuvéntul comprese (pălituri cu un fluid) cu acela de cataplasme (oblojeli). Ar fi bine să se ţină strict de espresuniile vrăjitoarei. Şcie ca ore de «podagră», apoi đice «reumatism» (in loc de durori)?
Autorul.

Din viața minerilor.

Ómenii cei mari acasă.

Unui tiner fotograf din Paris i-a venit ingenioasă idee, care de sigur va fi imitată și în alte țări, d'a se duce cu aparatul său să surprindă pe bărbații celebrii parisiensi în casele lor, la biurou, în grădină, pe unde au putut.

El a format în chipul acesta un album întreg cu fotografiile ómenilor celebrii din Paris, album care se vinde acum la Paris ca pâinea caldă.

Între alții, el a surprins în camera sa de lucru pe Alesandru Dumas fiul. Biuroul romancierului francez este o cameră mare, spațioasă. Cărți nu prea are în casă dl Dumas. Totul ce se vede este un scrin, la spatele scaunului dela biurou, scrin pe care sunt așezate câteva enciclopedii mari. În schimb înse camera acésta este plină cu tablouri: pãreții sânt decorați cu tot felul de tablouri: peisage, idiluri, fotografii, scene de familie și resbel, cu un cuvânt de tóte, atérnate pe pãrete într'o desordine curat poetică.

Poetul șede la biurou într'o haină largă, cum sânt costumurile călugărilor. El sémână atât de mult cu tatăl său: acelaș cap mare, cu păr bogat, aceleași mustăți și sprincene gróse, fruntea mare umerii lați și gâtul scurt. Deosebirea este numai aceea, că până ce în fața bėtránului Dumas în tot'dauna se puté vedea o rază de veselie, până atunci chipul lui Dumas fiul este mereu posomorit.

Lângă biuroul său Dumas mai are o mescióră pe care sânt așezate cu o ordine de pedanteriă o mulțime de manuscrise.

Pe Pasteur l'a surprins tocmai când sta cu spatele spre feréstră și se întorcea spre ușă. Pasteur este un unchiaș mic de statură, fața lui pare veselă, e cărunt și aduce puțin cu portretele din urmă ale lui Napoleon III. Camera lui de lucru este arangiată fórte elegant. Décă nu ai vedea acolo diferitele preparate chimice, ai crede că ești într'un salon.

Mai frumoșe scene a putut fotograful francez să surprindă în casa lui Gounod.

Una din fotografiile îl represintă pe faimosul compositor tocmai când lucréză la o operă. Este interesantă méșa la care lucréză: apăsând un șurup, platforma mesei se dă la o parte și artistul are în față-i un pian pe care imediat póte să cânte compozițiile sale... Chipul compositorului este luminos, vesel; pe cap el pórtă o mică șapcă de catifea.

O a doua fotografiă îl arată înaintea orgei sale privind cu ochii și fața entusiasmata în sus. Orga este decorată cu un frumos bust alui Cristos, întocmai cum în laboratorul lui Pasteur se póte vedea bustul lui Chevreul.

Camera lui François Coppée este mai mică, dar fórte plăcută. Méșa de scris a poetului este lângă sobă. Pe jos sânt întinse blăni de urși albi. Prin întreaga casă sânt imprășciate o mulțime de lucruri de artă.

Eminentul poet stă la méșa privind dus, ca și când ar visá. Mustăți nu are, ci le rade. Ochii îi sânt vii, nasul puțin dat în sus.

Alfons Daudet șede la o méșă mare, plină de cărți. Capul său ostenit îl ține rázemat pe mână. Buclele bogate de păr îi cad până pe umeri.

Frumoșă sa față și acum are d'altfel aceeaș expresiă ca în trecut, decât se vede că anii nu au trecut peste el fără ca să fi lăsat óre-care urme.

Mai comod, și mai bine aranjat este biuroul lui Emil Zola. Camera lui de lucru este mare, cu multă lumină, giur impregiur sânt sofale și canapele mari, de stofă scumpă, pe jos covóre nuoi persiane, pãreții d'asemeni sânt acoperiți cu covóre.

Méșa la care scrie d'asemeni e acoperită cu un covor móle peste care sânt grámeși de cărți.

Zola pare mult mai tiner decât este după ani. Pórtă barbă tunsă scurt, ochii îi sânt scrutători, nasul gros iar pe cap abia mai are păr.

Poesii populare.

— Din Ardeal. —

Grunță verde ierbă négră,
Trece badea nu me 'ntrébă,
Pare că nu i-am fost dragă,
Și eu trec și nu-l întreb,
Dar cu ochii îl petrec.

Cin' desparte pe doi dragi,
Ducă-i corbii carnea în fagi,
Picioarele prin copaci,
Ședă 'n sânge până în brâu
Și-l mănșe vermi de viu,
Aibă casa cucului
Și hodina vântului,
Că nici cucul n'are casă,
Nici vântul țără alésă
Și pe min' m'a despărțit,
Fie-i mórtea de cuțit,
De m'o despărțit bărbat,
Móră necuminecat,
De m'o despărțit femeie,
Cu lanțu 'n grumazi să peie,
De m'o despărțit vre-o fată,
Cununia nu și-o védă,
De m'o despărțit fecior,
Fie-i mórtea de topor,
De topor fără rugină,
Să móră fără lumină.

Tu bădiță așa-i gândit,
Că io-s flóre de pe rit,
Ție de batjocorit,
Dar io-s flórea florilor,
Din grădina pomilor,
Drăguța feciorilor.

Căt e Těrnava de mare,
Bădița meu sémēn n'are;
Din obrazi pică sânge,
Când îl veși inima-ți plânge.

Spune-i bade maică-ta,
Să sémene macu în acu,
De-a vedé că macul creșce,
Spune-i să tragă nădejde,
De-a vedé că macul scéca,
Facă bine și să tacă.

CAROLINA L. MAIOR.

Ce este sărutarea?

După Paul de Schönthan etc.

J'aime et pour un baiser je donnais ma vie.

(Alfred de Musset.)

La întrebarea interesantă, că «ce este sărutarea» filosoful răspunde cu o definițiune bogată de cuvinte, care inse se ascultă în séc. Naturalistul se va încercă a esplică problema acésta cu forțele magice ale electricității ș. a. Fisiologul ar prelucrá un capítlu despre sgâr-ciurile buzelor, juristul, teologul, archeologul, fiecare în felul seu face definițiunea — superfluă. Autorități de specia acestei probleme sânt numai *amoresații* și *poetii*. Dela cei dintéiu nu se póte așteptá o esplicație pozitivă. Mai insemnate sânt părerile poetilor, cari în acest merit pot avé mai degrabă cuvânt, căci ei nu și-au mai pregetat a căută în versurile lor acésta temă farmecătoare, prin ceea-ce au și ajuns poetii la cel mai frumos atribut.

Ba și fără de esplicațiile filosofilor ne putem înțelege; n'avem să poticnim în abisurile filosofiei. În punctul acesta și cea mai naivă fetișcană póte dăscálí pe un învățat încăruntit.

Atâta e sigur, că tot natul sărută în viéta sa; cel mai inteligent, ca și cel mai nătărău, nu numai cei amoresați, pentru că sărutatul este ales pentru espresiunea celor mai curate sentimente de stimă, de amicitie, ș. a. deci nu este exclusiv privilegiu al dragostei.

«Momente de aur ale inclinării» îi dicese un poet german sărutării de amor. Un alt scriitor savant mai bătrân dicese: «Sărutarea de amor» este adevărata sărutare, voluptatea voluptăților, mana sufletului, în care se concentréză tóte plăcerile pămênțești, prima auroră a inocentului amor. Tóte sărutările sânt nimic, dar cel dintéi, cel dintéi sărut de amor trage mai mult la cum-pănă, decât tóte comorile pământului.

Este afară de ori ce indoelă, că sărutarea de amor este cea mai originală.

Cu sărutarea de amor mai inrudită este sărutarea de mână, indatinată în societățile galante; sărutarea de mână în cercurile búrgesimei nici odată nu s'a prefăcut în obicei general. În mai multe rânduri s'au escat prin jurnale divergințe de păreri, și protivnicii teoretici tot-déuna au invins. Unul numește datina de a sărutá mână — ori și mânușile — o dejosire nedémnă. Altul ne aduce aminte, că acest omagiu la Romani nici chiar împéraților nu li se dedea.

Sărutarea de mână este un mod de salutare numai ici-colea obicnuit. În Germania de nord în cercuri civice nu este de loc indatinat; dar pentru aceea în cercurile curților ceremonialminte prescriste, chiar și dame sărutá mână monarhului. În Austria este sărutarea de mână o poruncă a comlesanței, cestiunea bontonului modern. În anii din urmă s'au ridicat în presă voci acute contra sărutării de mână. Dar aceste ieremiade remaseră fără rezultat.

Ori-cine posedo o cultură măcar numai pe jumătate bună, știe, că sărutarea de mână figuréză în tóte tomurile de istoria universală a lui Schlosser, ca semn de devotament al supușilor către domnitori, al învinșilor

cătră biruitori, al sclavilor către stăpân. Și pe lângă tótă respândirea acestui op de valóre, se depun mii de sărutări pe mâinile damelor, de mii de ori vedem, că bărbații sânt supuși, învinși și sclavii damelor!...

Sărutarea de mână este prima produțiune la care se dreséză pruncuțul, încă înainte de rostirea poesiórelor. Și cu cât năvăleşce pruncuțul mai tare la mână mătúșei, cu atât este mai sumetá mama de gloria micuțului drept o minune de buna-cuviință și educațiune alésă. Mai târziu face un curs de sărutatul mânei. Se luptă mult, când i se demandéză a sărutá mână, ba une-ori mușcă și degetele mătúșii. Dar ca june devine mai comlesant; atunci sărutá mâni de mărime estrordinară și mânute de o micime abia credibilă, mâni grase și moi, încât i se ngrópă gura în ele, ca piciorul în covórele de Smyrna, și viceverse mâni osóse și dure încât lasă urme vênete pe ele; mâni roșii ca și cărămida arsă la sóre și mâni albe ca și marmorul cel alb — în fine mâni de tot soiul. Omul deci se creșce în sărutări de mână. O parte bună din prețioșii ani ai copilăriei și juneței o petrecem cu sărutarea de mână la dame, iar deveniți bărbați, jucăm valsul după melodia compusă pe tectul: «El să-ți devină stăpân» și într'aceea sărutăm mână intinsă de grațioasa stăpânitoare.

De altmintrelea la sărutarea de mână nici nu urmăm tot-déuna așa temeinic; sărutăm apucând numai mână damelor, propriile nóstre unghii dela degete, séu marcăm sărutarea intocmai ca pe scenă, unde s'a proclamat buna-cuviință; de multe ori espres în paguba ilu-siunei, precum se întâmplă la «sărutul de teatru.»

Urméză «sărutarea de pantofi», ce-ș are originea la Persi, la cari se sărutau picioarele regilor. Cam de doue vécuri și papa oferă muritorilor crucea de argint pe pantofi spre sărutare. În Talmud este vorba de veritabile sărutări de picioare, cu cari făceau omagiu — elevii învățătorului; de gustibus...

Liszt, Wagner și alți măestri savanți onorau pe talentatele lor ucenițe cu așa numitele «sărutări sfințite», cari ies din modă ca și «sărutarea feudală» din evul mediu, ce se dedea suzeranului drept sem al fidelității; apoi ca și «sărutarea păcii» indatinată în biserica creștină; ca și «sărutarea academică», ce se practică la promoțiunile doctorilor.

Cea mai curată sarutare, care ar invederá mai bine esplicația, că sărutarea este simbolul dragostei, este «sărutarea pruncilor», fiecare se dá mamei, séu care se schimbă între copii la împăciuirea după atare gâlcévă copilărescă; acest sărut este cel mai nobil.

«Sărutarea de amicitie» între bărbați ar puté fi inlocuită numai prin strângerea de mână, căci nu este o priveliște atât de farmecătoare, când veđi barbele bărbaților încăerându-se la sărutare, despre care Börne dicese: «Mai bine voesc să mușc códa unui câne, decât să me sărute un bărbat.»

«Sărutarea de gagi», adecă care se dá la jocuri sociale, este după C. M. Öttinger o mâncare nesărută și stă în proporțiune dreptă către sărutarea adevărată donată de amor, precum stă vântul dela nord către zephir. «Necesitatea»-i răpește tótă aroma.

«Sărutarea lui Juda», lingușirea pe față a unui amic trădător, se pomeneșce în mai multe locuri în istorie. În dîilele nóstre este tabloul unui fapt la aparență binevoitor.

«Sărutarea la logodnă», care mai este în us pe la noi, dar care în unele regiuni ale Franciei se asimiléză uneori cu sărutarea de amor, la care amoresații — cum dicese Jean Paul — își sug sufletul unul altuia de pe buze.

«Sărutarea grumazilor» etc. se donează după obicei numai de către amatori. Din aceste sărutări vorbește un anumit sentiment de estetică antică.

«Sărutarea fără anumit motiv» a Romanilor a eșit, cum se știe, din us. Numai în Rusia s'a mai păstrat și până astăzi datina, că în ziua de Paști se sărută ómenii fără privire la persónă și relațiuni reciproce. Boieresa nu-i permis să denege în acéstă di gura, séu cel puțin obrazii, nici chiar servitorilor, séu țeranilor de altminterlea atât de desconsiderați. Cuvintele «Christos a in-viat» se onorează fiecărui cu respunsul «Adevêrat a in-viat» și cu câte-un sărutat. Englezii în lucruri d'astea pot fi mult mai esperti, decât ori-ce altă națiune; ei și-au conservat privilegiul a sărutá odată în an în ziua de Crăciun dame streine măritate și nemăritate.

La noi domnesc severe legi morale, cari sânt inclinate a ține sărutarea ca un act eschis de publicitate. Numai la gare vedem înainte de pornirea trenurilor sărutându-se. Mai tare de invidiat ar fi moșnegii și copiii, decât cei dintei, n'ar fi atât de slăbănogi, iar cei din urmă atât de inocenți, pentru că tótă lumea, ba și cele mai drăgălașe fetițe îi sărută fără multă precauțare. Dispoziția de a sărutá le este innăscută pruncilor, primele mișcări ale buzelor lor, sânt ale sărutării. Aici nici-că este trebuință de regulile artificiale: «Ascute-ți buzele la sărutat, nu vorbi imediat după sărutat ș. a. Chiar și celui mai bărdan amoresat nu-i lipsește vr'un manual de arta sărutării, nu are nici o nevoie de norme «cum se sărută» și decât vr'un cunoscător crede: să punem o mână sub barba femeii și cealaltă pe cefă și cu o aspăsare elegantă a buzelor etc. i s'ar răspunde pare-mi-se: acesta ar fi modul cum să desmerdăm atare lichea bêtrână, căci o fetișcană sprintenă nu-și lasă capul să-l întepenești ca într'un șurub. Aici fiecare fericească-se după fașonul seu, tot natul face cum i vine mai bine. Și de cumva cutare prea neindemânatic nu sărută amêsurat plăcerii unei persóne adorate, să aibă răbdare; exercițiul în curênd face din tot novișul sfios — măestru dibaciu.

GEORGE JIANU.

Din viața minerilor.

— La ilustrațiunea de pe pagina 341. —

Omul nesațios nu se mulțumește cu produsele pământului; el își periclitizează viața și intră în fundul pământului, să scótă și de acolo comori. De acolo scóte el aurul, argintul, plumbul, carbunele de piétră etc.

Ilustrațiunea din nr. acesta infățisează o mină de carbuni de pétră. La nr. 1 vedem irumperea apei în mine de unde minierii fug iute cum pot; la nr. 2 infățisează esplosiunea aerului; la nr. 3 vedem mineri cari se rentorc acasă; la nr. 4 scoborirea în mine; la nr. 5 umplerea căruțelor; la nr. 6 mașina care trage sus; la nr. 7 mineri cari lucréză cu ciocanul și la nr. 8 smêcul de vapore.

Nu poți dovedi nimic femeilor, ele nu cred decât cu inima și cu inchipuirea.

Trebue să cauți a fi ênsuți ceea ce dorești să-ți fie copii.

Sânt tăceri cari te eșecută ca satirul calăului.

B o n b ó n e.

La judecată.

Judecătorul: Unde stai?

Martorul: Cu fratele meu.

Judecătorul: Dar fratele dtale unde stă?

Martorul: Cu mine.

Judecătorul: Fórte bine; dar amêndoi?

Martorul: Impreună.

*

Doctorul O... are pretențiune de a fi și poet.

— Ce fel, faci și dta versuri? îl întrebă un om de litere fórte surprins.

— Da, câte odată ca să-mi omor timpul, respunse el.

— Cum se póte? nu-ți ajung ómenii?

*

Locotenentul: Nu diceați mai odinioára, dșórá, că părintele dvóstre ar avea trei moși în Rusia?

Dșóra: Da, și doue în Bucovina.

Locotenentul: Ei bine, și ve mai puteți indoi despre amorul meu, dșórá?

*

Hangiul: — Cum ați dormit nótea asta, domnule, bine, nu e așa?

Călătorul: — Ba să me ierți; am dormit fórte reu; dar tot mai bine decât afurisitele de ploșnițe, cari n'au închis ochii tótă nótea!

*

Pe strada Golia în Iași mai acú câteva șeptemâni, se adunase o mulțime de lume înaintea unei magazii cu haina gata, ca să citescă următorul anunț pe geamurile magazinului:

«Onor. Public este rugat să nu confunde acest magazin cu al celui alt șarlatan de alături.»

~~~~~

LITERATURĂ și ARTE.

Știri literare și artistice. Dl. I. S. Ordeanu, agronom bine cunoscut în România, care ș-a făcut studiile practice pe fermele model ale arhiducelui Albrecht în Ungaria, a publicat la București o broșură intitulată «Cultura cu abur», care se ocupă cu introducerea plugului cu abur în lucrarea pământului. *Dl. Ioan Ardeleanu-Sever*, absolvent al școlii de agricultură dela Ferestreu, a dat la lumină tot la București o broșură tot cu titlul «Cultura cu abur», cestiune care se agită printre marii proprietari din România. — *Dl. C. A. Filitis* a scos o broșură intitulată «Democratismul și patriotismul evreilor din România.»

Fóie oprită. Gazeta Economului din Șiria abia a resărit s'a și sgrumat, din cauza că a făcut politică militantă, de și n'a depus cautiune. Opréla s'a comandat de către vicecomitele Szatmáry din Arad.

~~~~~

TEATRU și MUSICĂ.

Teatrul Național din București va fi complect reorganizat. Anul acesta se vor face următoarele reparațiuni pentru care se va cheltui suma de 180,000 de lei. Fundul scenei va fi mărit. Se va construi un al doilea foyer al artiștilor precum și mai multe cabine. Un drum de fier va legá teatrul cu magazinul decorurilor. Un nou sistem de ventilațiune precum și de încăldire se va construi și se va instalá un nou lustru. La anul ...

aranjă radical fațada precum și se va învâli din nou și decoră totă sala. Pentru aceste reparațiuni se va cheltui în anul viitor încă suma de 200,000 lei.

Operă de Carmen Sylva. Citim în diarul muzical «Le Menestrel»: La teatrul regal din Copenhaga direcțiunea se ocupă cu punerea în scenă a unei opere noi, lucrarea a doi autori suverani. Livretul se datorește reginei României (Carmen Sylva); iar muzica e scrisă de ducele d'Edimburg.

Reuniunea de cântări din Birchiș a dat un concert împreună cu joc la 20 iulie (1 august) în piața din mijlocul comunei. Venitul curat fu destinat pentru alcătuirea unui stindard al reuniunii. Programa: 1, «Deșteptă-te Române», cor micst de Musicescu. 2, «Mintea», poesie de A. Mureșan, declamată de dl Bulzan. 3, «Răsunet dela Crișana», cor micst de I. Vidu. 4, «Țiganul cu pușca», anecdotă populară, declamată de A. Bêlcu. 5, «Fôie verde», cor micst de Musicescu. 6, «Patria mea», de I. Macavei, declamată de P. Bulgariu. 7, «Primăveră» cor bărb. de I. Vidu. La 12 ore 10 coriști au jucat Bătuta și Călușerul.

Operetă română la București. Trupa română de operete, pe care o anunțarăm în nr. trecut, a început să jöce cu succes la București, confirmând curiozitatea, că pe când la București nu se pöte formă o trupă română de operete, la Craiova s'a putut. Trupa jöcă în Teatrul-Dacia. Prima reprezentație a fost »Boccacio» în care a escelat dna Gălușcă Aristide. Cântarea ei îți merge la inimă și jocul seu de scenă, natural și fin, au atras aplausele unanime ale publicului. Dna Vladaia are o voce puternică și mlădiösă. E o cântăreță eșită din școla cea mai nouă și dispune de dënşa în voia ei cea mai bună. Jocul ei grațios i-a atras adevărate ovațiuni din partea publicului cunoscător.

BISERICĂ ȘI ȘCOLĂ.

Reuniunea femeilor române din Brașov a înființat încă mai de mult un internat, cu scop de a instrui fetețe din clasa de mijloc a societății românești în menagiul casei, precum și în diferite lucruri de mână. În acest internat se primesc fetețe române, cari vor fi absolvat cel puțin 3 clase primare și vor fi implinit cel puțin 12 ani. Tacsă pentru întreținere și instrucțiune este 12 fl. pe lună. Fetețe orfane și sărace pot fi primite gratuit. Informațiuni mai de aproape se pot luă dela dna președintă Agnes Dușoiu și dela secretarul Reuniunii, dl profesor Lazar Nastasi.

Un sinod ecumenic al bisericeii ortodocse. Se ventilăză ideea convocării unui sinod ecumenic al bisericeii ortodocse. Diarul grec oficial al patriarhatului din Constantinopole arată, că impulsul unei asemenea convocări s'ar datorî arhiepiscopului și mitropolitului Serbiei Michail. Motivul intrunirii unui sinod ecumenic ar fi esaminarea din nou și determinarea echinoptiului de primăveră, deci și cestiunea de el dependentă a serbărei sântelor Paști. Cestiunea după cum vedem, este mai cu sémă despre calendar. Sinodul din Constantinopole a constituit o comisiune din patru membri să studieze cestiunea și propunerea mitropolitului Michail al Serbiei.

Sfătuirea mitropoliților. Indată ce mitropolitul primat al României se va întorce din străinătate, va primî visita mitropolitului Michail al Serbiei și pe aceea a mitropolitului bulgar spre a se consfătuî cu toții la convocarea unui sinod ecumenic al bisericeii ortodocse la Constantinopole.

Sinodul României în sesiunea sa de tómnă, se va ocupă și cu reformarea unor articole din legea canónelor. Asemenea sf. sinod se va ocupă cu îmbunătățirile ce trebuesc introduse în învățământul religiei din seminarurile statului.

Societatea Transilvania din București publică concurs pentru un stipendiu în suma de 1600 franci pe an, cu începere dela 1 octombrie an. c. Stipendiul se va conferi unui tiner român de dincöce de Carpați, care își va face studiile literare într'o academie din străinătate, cu obligământul înse d'a se aședă în patrie, condițiune ce pân' acuma de multe ori nu s'a observat, căci după terminarea studiilor unii s'au mutat în România.

Adunări învățătorești. La Lipova în 22 și 23 august n. se va ține adunarea generală a corpului didactic respective a reuniunii districtuale a învățătorilor gr. or. români, districtul Timișóra, sub presiudiul dlui P. Rotariu, notar substitut Petru Muțu. — La Saschiz se va ține în 19, 20 și 21 iulie v. adunarea generală a reuniunii învățătorilor români gr. or. din districtul Sighișorii, sub presiudiul dlui D. Moldovan, secretar dl N. Niculescu.

CE ENOU?

Șcri personale. Dl dr. Ioan Poyvár, avocat, a fost numit notar la tribunalul din Oradea-mare.

Asociațiunea transilvană la Blaș. Precum se șcie Asociațiunea transilvană va ține în anul acesta adunarea sa generală în Blaș la 7 și 8 august. Iată acum programa serbărilor. Sâmbătă la 6 august va fi primirea comitetului central al «Asociațiunii» la gară. Vorbirea de bineventare o va ține directorul despărțământului. După încvartirarea comitetului și a óspetilor va fi o convenire amicală în localitățile «Otelului Univers». La această convenire va cântă muzica bine cunoscută a lăutarilor din Abrud. Duminică în 7 august (26 iulie v.) la orele 8 1/2 se va celebră s. liturgie în biserica catedrală. Cântările vor fi executate de corul seminarului clerical archidieceșan. După terminarea s. liturgii se va ține ședința I. a «Asociațiunii». Séra la 8 ore se va începe concertul. Piesa principală, compusă anume pentru ocaziunea această de dl profesor de muzică Iacob Mureșianu, va fi «Mănăstirea Argeșului», balada nemuritorului V. Alecsandri. După concert va fi convenire la «Otel Univers». Luni în 8 august n. (27 iulie v.) la orele 7 dimineța se va celebră s. liturgie II. La orele 1 1/2 din ți va fi prânț festiv în sala cea mare dela «Otel Univers». Séra la orele 9 se începe balul.

Măsuri în contra cholerei. Dl dr. Felix, directorul serviciului sanitar din București, a fost la Ungheni și a luat măsurile sanitare în contra cholerei, ce s'apropie din Rusia. A închiriat acolo mai multe case țărănești și un han, transformându-le în locuri de carantină. În curțile acestor case s'au înființat 25 corturi de ambulanță. Carantina a și început a funcționa. Pază frontierei române dela Ungheni este incredințată unui semi-pluton de infanterie. Un cordon militar, cu instrucții cât se pöte de severe, este aședat pe tot lungul Prutului.

Cognac ieftin. Cunoscuta firmă Carol Philipp Pollak în Praga liferéză un «extract de cognac cuint» din care în mod tare ușor se produce un cognac escelent aromatic, semănând cu totul tot productului de cognac franțozesc. Acest extract e pe terenul fabricațiunei de esență o specialitate perfectă, pe care noi,

respunzând ea tuturor cerințelor igienice, o recomandăm cu tot deadinsul destilatorilor.

OGLINDA LUMEI.

Cronică mică. Președintele Asociațiunii universitare din Torino a adresat Ligei din București o scrisoare foarte simpatică, încheiând: «Noi italienii privim cu simpatie agitațiunea românilor, frații noștri de sânge și de temperament și dorim ca cu ei și prin ei să triumfe în Orient civilizațiunea latină.» — Gladstone, marele bărbat de stat englez, care a invins la cele din urmă alegeri, a adresat o scrisoare foarte simpatică Ligei din București, mulțumind pentru memorandumul trimis, pe care-l va citi după ce vor trece agitațiunile electorale. — Congresul de arheologie ce trebuia să se țină în Moscova, în luna lui august, se va amâna din cauza cholerei. — Papa a trimis reginei Portugaliei Amalia, decorația Rosa de aur; regina, precum se știe, e fiica contelui de Paris. Decorația costă 100,000 franci. — Emile Zola lucrează acuma la scrierea unui roman asupra peșterii făcătoare de minuni «Notre Dame de Londres»; densusul va pleca pe jos cu pelerinii.

Diariști în cușca leilor. Din Milan se anunță: În Verona dădea dîlele trecute un imblânditor de lei, reprezentațiuni cu cei cinci lei ai sei. Doi diariști, Biasoli și Poggiani, s'au declarat gata de a intra în colivia leilor cu condițiunea, ca venitul reprezentațiunei să fie destinat pentru scopuri filantropice. Diariștii intrară fără tēmă în coliviă și se așezară pe două scaune. O tăcere mare domniă în publicul de față. Ochii tuturor erau ațintiți asupra leilor, cari păreau că nu luau de loc notiță despre prezența celor doi diariști. Imblânditorul de lei destupă o sticlă de șampaniă și beu cu cei doi diariști, în sănătatea publicului. Aplause frenetice. De odată un leu se ridică și se apropie de unul din tovarășii ei. O mare neliniște domniă în public, damele deveniră palide ca mórtea; temerea inse eră nefundată. Leii stăteau sub influența ochilor poruncitori al stăpânului lor și nu îndrăsniau să supere pe cei doi streini. Aplause frenetice salutară pe cei doi diariști curagioși când ei părăsiră colivia.

Un chan șiret. Chanul din Bokharia, stăpânitorul marelui ținut trans-caucazian aflător sub protectoratul Rusiei, și-a pus de gând să facă la curtea sa un bazar mare de binefacere în care să se vîndă mărfuri, iar banii incasați să-i trimită în Rusia pentru a fi distribuți omenilor băntuiți de fómete. În acest bazar inse trebuiau să fie ca vîndătoare chiar femeile chanului. Religia mohamedană inse nu permite ca femeile lui să se arate cu fața desvelită înaintea muritorilor. Prin urmare ce eră de făcut? Chanul inse ca om foarte isteț a desfăcut incurcătura. El a construit în salónele mari ale palatului seu o multime de prăvăliuțe pline cu flori orientale, cu țesături scumpe și cu pietre scumpe. În fiecare prăvălie — erau 250 la numer — a pus ca vîndătoare câte una din femeile sale. Apoi trei dîle de-a rëndul chanul s'a plimbat din prăvălie în prăvălie și a cumpărat tot felul de lucruri. Cu tóte că n'a fost alt cumpărător afară de densusul, totuș de sigur că vîndările au fost foarte mari, căci chanul a trimis la societatea de binefacere din Petersburg o sumă colosală de bani.

Câtă bere beau germanii. D. Henrik președintele societății berarilor germani a citit în adunarea din urmă ținută la Hamburg următórea statistică interesantă: În anul 1886/87 s'a consumat în Germania 45 milióne

de hectolitri, adică pe fiecare locuitor vine 100 chilo-grame de bere. În anul 1890/91 s'a consumat 52.304,000 hectolitri de bere, adică pe fiecare locuitor cam 120 chilo-grame de bere. În intervalul acesta inse poporația a scădut cu 4% pe când consumația a crescut cu 17%. Vrea să dîcă cu cât poporația scade cu atât se consumă mai multă bere. Iată de ce: În anul 1886/87 esportul de bere al Germaniei eră de 1.071,000 hectolitri pe când în anul 1890/91 a scădut la jumătate de milion. Acesta din pricină, că în Francia și Belgia s'au fundat fabrici mari de bere și așa dar aceste țeri nu mai au nevoie de berea germană. De aceea, cu tótă descrescerea poporației în Germania se consumă astăzi bere mai multă, căci după cum se știe Germanii sînt ómeni practici și ca să nu li se strice berea, pe care nu o pot esportá mai bine «fac sacrificiul» patriotic de o beau, ca cel puțin să câștige ceva și statul. Vorba latinéscă: «E dulce și frumos a murí pentru patrie» s'ar puté traduce în casul acesta astfel: «E dulce și frumos a bé bere multă pentru patrie.»

Studente elvețiene. Un diar din Weimar spune că în acest an studieză la cele 5 universități din Elveția 224 studente și anume: În Berna 78, în Zurich 60, în Geneva 80, în Lausanne 5 și în Basel 1. Din aceste dame 157 studieză medicina, 62 filosofia, 5 dreptul. 126 sînt din Rusia, 21 din Germania, 38 din Elveția, 11 din America, 9 din Austria, 8 din Bulgaria, 5 din Anglia, 3 din România și 3 din Armenia turcésă.

MENAGIU.

Cum se cunoșce vinul roșu decă este colorat séu nu. Decă voim să cunoșcem vinul roșu, că este văpsit séu nu, umplem o sticlă care nu este prea largă la gură; cu un deget astupăm gura sticlei și o întórcem incetișor deasupra unui vas cu apă retrăgënd degetul. Decă vinul este curat, apa din vas cât și vinul din sticlă remân neschimbate, căci vinul nu va colorá apa. Decă inse vinul este văpsit se va cunoșce imediat, căci apa se coloréză.

Ca să luați dela peșce gustul de nomol, care produce și friguri, să-i turnați pe gură, când încă e viu, o linguriță de oțet, țiindu-i urechile astupate, ca oțetul să nu éasă. Se măreșce doza, cu cât peșcele e mai mare. Se póte aplicá mijlocul acesta și peșcelui mort, înainte de a-l curăți.

Varsă dulce cu sos de friptură. Tai varza felii o fierbi în apă sărată o strecori și o așezi în untul în care ai fript carnea; o lași să clocotéscă puțin în acel unt. Rumenești puțină cépă o dai prin sită, rumenești puțină făină, stingi cu zamă de carne și le pui peste varză; sare, piper, chimen séu cimbru și lași să fiérbă acoperit pe un foc potolit.

SFATURI HIGIENICE.

Cari sînt cãrnurile cele mai bune. Decă e vorba să avem carne móle, delicată, albuminósă, carnea albă e cea care trebuie alésă; dar decă căutăm pe aceea care nutreșce mai bine, care dá mai multe materii asimilabile și care este mai bogată în principii fibróse și fier, atunci trebuie să alegem cãrnurile roșii în general, și bucățile în care carnea e mai roșie la acele animale cari, ca și paserile au cele două calități de carne; deci carnea de pe lângă óse e cea mai bună. Cãrnurile pea

albuminoase și gelatinose pe lângă că nu sunt ușoare dar sunt și grele de mistuit ca celelalte părți ale corpului. Popóarele care mănâncă carnea cu sânge sunt și cele mai robuste și une-ori și cele mai sêlbatece. Decí când vom voi să întărim fisicul tinerilor nostri, îi vom obicei-nuí gradat să mănânce cãrnuri roșii; acelaș lucru e de diș și pentru copilele cãrora le lipsește menstruația sêu suferã de bólã dișã chlorosa. Sã se procedã gradat și cu prudentã și cãrnurile albe sã le fie oprite acestora.

La mesã și dupã mesã. Când cineva mănâncã repede ș-apoi imediat s'apucã de vr'o lucrare care cere o atenție incordatã, se espune a-ș slãbí digestiunea. Corpul nu póte suportã doue lucrãri deodatã, fãrã sã-si pãrdã echilibrul. Ori-ce putere in naturã, fiind împãrțitã se slãbește. Dec'ar mãncã cineva liniștit și dec'apoi s'ar da stomacului cel puțin o jumãtate orã rãgaz spre mistuire, atunci ar fi puținii ómeni cari sã suferã de dispesie. E o diçetóre, cã nu e vorba de ce mãncãm, ci totul este cum mãncãm. Acesta e adevãrat, cãci și hrana cea mai substanțialã perde mult dec'o mãncãm repede ș-apoi ne punem indatã la lucru, incordându-ne forțele fisice și intelectuale. Mai mult priesce o hranã mai slabã, dar incet mãncatã și urmatã de-o pausã de odihnã. — Acesta e bine s'o șcie mai ales țãranii noștri muncitori.

Mãnilor și fața. Decã aveți mãnilor aspre din cauza lucrãrilor menagiului, și decã fața nu vi e catifetalã, dupã cum trebuie sã fie, nu recurgeți la fel de fel de mixturi, cari de cari mai dãunãtore. Preparați-ve singure urmãtorea compozițiune, fôrte puțin costisãtore: Miere finã 250 grame. Sãpun alb de Marsilia 200 grame. Clei alb de peșce 50 grame. Benzina 30 grame. Storax 15 grame. Amestecați-le bine pãnã ce sânt tare legate, apoi le tãiați in bucãți și le lãsați sã se ușce intr'un loc cald. Modul de intrebuițare e acelaș ca și cu sãpunurile parfumate.

Durerea de mãsele se póte vindecã in modul urmãtor: Iei o gazetã mare, o infãșuri in formã de con. La capëtul cel subțire o sucești bine ca sã nu póta rã-suffã. Apoi faci o gãurice la capëtul cel subțire, și pui o lingurã in dreptul ei. Dai foc cu un chibrit la celalalt capët. Fumul in loc sã iêsã pe acolo se întorce pe tub și ese pe gãurice in lingurițã. Ací formezã aburi, cari se pfac intr'un lichid negru. Móie o bucãticã de bumbac in lichid, pune-o in mãseua spartã și durerea îți va trece numai decãt.

In contra migrenei (durerele de cap) se recomandã urmãtorul lãc. Dați bolnavului o cantitate, cãt incape intr'o lingurițã, de sare de bucãtãrie. Efectul se simte imediat.

Bãuturã in puternicitóre. Avënd 2 butelii de vin de Bourgogne și 10 gãlbenușuri de oue, cu 40 dramuri zahãr pisat și 1 dram vanilie, amestecați gãlbenușurile intr'un vas, impreunã cu zahãrul, și-l bateți bine, mai mult de 10 minute. Apoi incepeți a pune din acel vin puțin. cãte puțin, mestecându-l tot așã bine; puneți apoi vasul pe un foc fôrte lin, mestecați și bateți pãnã când fierbe puțin. Când va fi gata din terturã, turnați prin pahare și dați la mesã.

FELURIMI.

Ghete pentru reclamã. Un american practic, a inventat niște ghete cu care decã le incalți și umbli pe trotuar un fel de afiș-reclamã, mai cu sãmã pentru alegeri. Sub talpã este un mic aparat tipografic cu colori. Când pãșești greutatea corpului apêsã mașina, imediat

apar la suprafața talpei niște litere colorate, cari lasã urmã pe trotuar. Nãscocitorul își recomandã ghetele candidațiilor electorali. Decã de esemplu Tãndalã ar voi sã-si punã in București candidatura de deputat, n'are decãt sã-si comande din America o pãreche de ghete de felul acesta, sã spue sã i se punã numele in mașinã și cuvântul «alegeți.» Apoi sã se punã prin mahalaua lui. Numai decãt mahalagii ar citi pe tóte pietrele trotuarelor «Alegeți pe Tãndalã.» Se ințelege cã el trebuie sã incalțe ghetele la momentul potrivit, cãci altcum vine contra candidatul Pãcalã tot cu astfel de ghete și lasã iarãs pe trotuar vorbele: «Tãndalã e un om de nimic.» Americanul acela își va trimite ghetele la expoșiția din Chicago și nãdãrdușce sã facã un bun gescheft cu ele.

Mãna femeii. Un fiziolog francez a consacrat o deosebitã atențiune mãnilor femeesçi ale diferitelor națiuni, ajungënd la urmãtorele rezultate interesante: Fetele irlandeze au mãnilor mai frumoșe, la engleze sânt prea gróse și cãrnóse. Americanele se disting prin mãni înguste și lungi, pe când mãnele fetelor germane sânt late și degetele scurte. Cãt privește frumuseța mãnilor, indatã dupã irlandeze vin polonele. Ca indiferente, pot fi privite mãnilor damelor italiene, spaniole și franceze, de și Franța și Italia au mãni femeesçi mai frumoșe decãt Spania. Damele din Paris și din Berlin pierd mult timp cu cultivarea mãnilor; de aceea, in aceste doue orașe mari, se gãsesc relativ cele mai frumoșe mãni. In China este o diçetóre veche: «Cu cãt femeea e mai nobilã, cu atãt unghiile îi sânt mai lungi.» E lucru firesc, cã femeea muncitóre are mãnilor aspre și roșii, iar degetele cusãtoreselor sânt pline de impunsëturi. Mãni delicate și frumoșe au numai — leneșii, sêu cei ce se indeletnicesc numai cu ocupațiuni — intelectuale.

Cum se insorã chinejii. Locuitorii imperiului ceresc au obiceiuri fôrte originale când se insorã. La 15 ale fiecãrei luni fetele se duc la resãritul sórelui, pe muntele Yen-Yen, fiecare din ele duce cu sine un coș gol pe care-l depune la pótele muntelui. Pe la amãzi tinerii ce voesc sã se insóre fac o preumblare in giurul muntelui, ia fiecare cãte un coș și-l duce acasã. Incepënd d'a doua di, fata umblã din casã in casã ca sã-si gãsescã coșul; in sfêrșit il gãsește, și cu ocazia asta se incep tratativele de cãsãtorie care cu rënd se și face. In Europa, cãsãtoriile se fac cam tot așã, cu singura deosebire cã logodnicul se ocupã mai mult de aceea ce conține coșul; decã observã cã e gol, dã dracului cãsãtoria de mai multe ori.

Influența mirosurilor. Un doctor german a fãcut, precum diçe el ênsuș, esperiențe importante asupra mirosurilor. Astfel, dupã dënsul, mușcatul provócã ardórea caracterului. Vioréua predispuie la milã și devoțiune. Mínta desvoltã șiretlicul și instinctele comerciale. Verbina dã gust pentru artele frumoșe. Canforul indobitocește. Pelea rusescã pricinuește lene și lascivitate. Opononaxul predispuie la nebulie.

Dobitócã bețve. Fôrte multe animale nu numai cã sânt iubitóre de bãturi alcoolice, dar sânt atãt de pasionate, incãt incercã tóte mijlóccele numai sã póta obține bãutura doritã. Astfel maimuțelor din Dafur, in Africa, le place grozav berea și cautã ori-ce mijloc sã o póta obține. Ele se imbëtã din ea, tot asemenea precum se imbëtã omul. In stadiul acesta sânt fôrte lesne de prins. Astfel ómenii intrebuițezã acest mijloc anume spre a le prinde. S'au vëduț și cloțani, cari béu cu mare plãcere spiritóse; mai cu sãmã in pivnițe de vinuri, unde se vërsã sêu scapã prin accidente vre-o bute, cloțanii

consumă băuturi cu mare poftă. Nici animalele domestice nu se sfîesc de băuturi spirtose. Unii stăpâni au încercat să obișnuască pișicele și câinii la astfel de băuturi. Mulți papagali béu rom, și elefantul preferă să bea arrak, cailor și măgarilor le place berea. Nu numai că aeeste animale béu cu plăcere spirtose, dar unele din ele șciu chiar să distingă calitatea băuturii. Se spune despre un orangutan, căruia îi plăcea tóte felurile de rachiuri, pe când un chimpanzeu, preferă și alegea numai vinurile cele mai bune. Buffon spune despre un orangutan, de Borneo, care cunoșcea vinurile bune, când găsiá câte-o butelie de vin de Malaga o bea până la cea din urmă picătură. S'a observat la urși imblânziți plăcere mare să bea șampaniá. Paserile se delecteáză cu gráne muiate in spirt. Unele albine se imbétă de suc deosebitelor flori. Urșii și alte animale mánăncă cu plăcere struguri, de cari se imbétă. Tocmai ca și între ómeni se găsesc și între animale băutori pasionați, cari mor in urma efectelor, ce le are acéstă pasiune. Büchner descrie un orangutan, care a murit după ce béuse o butelie de rom pe care o furase.

Obiceiurile literaților. Celebrul romancier Alphonse Daudet, când scrie ride ironic; Zola citeșce cu glas tare ori-ce frasă; Edm. de Goncourt își mușcă falcile, par că ar mánca; J. Lemaitre își rásuceșce mustata, cu mâna stângă; L. Halevy se uită in tavan in momentul când voeșce să prindă o idee; Milbach își apucă capul cu palmela, in momentele când se gándeșce la ceva; Richepin, când vedé că nu găséșce rima, care îi trebuie, incepe să bată cu degetele in mésză; Copee când scrie își aprinde in fiecare minut câte o țigară și după ce trage doue fumuri o aruncă jos; Bornier se scarpină in cap cu mâna stângă și cu drepta scrie; Bergerat fluera; Rameau când face versuri par că se gándeșce la altceva, pe când Ohnet... nu se gándeșce la nimic.

Regulele comercianților americani. Că in America între comercianți se află atătia milionari, cauza de o parte e perseverența lor, iar de altă parte regulele, care le vedem că se ține strict de ele. Acestea vor fi bune citite și de comercianții și industriașii noștri. Acele regule sînt următóarele: Măestrul norocului teu tu ești. Incede-te in puterea ta trupéscă și sufletéscă. Stéua conducătóre să-ți fie increderea și responsabilitatea proprie. Nu primí prea multe sfaturi, fii tu povățuitorul teu. De ori-ce ocașiune bună să te folosești și ține-o tare. Intreprinderile le implinéșce cu punctualitate. Nu fii lăsător nici odată, fii religios. Să ai prăvălie in locuință statornică. Te nășueșce ca asta să fie amicabilă, sănétósă și plăcută. Timpul e bun. Dēcă ai afaceri esterne, te sileșce a le isprăví. Cine se scólă de timpuriu află aur. Nu fi cerbicos, grigeșce-ți sănétatea. La ce nu te pricepi nu te apucă. In intreprinderile tale fii constant. Să ai amici, dar ajutá-te singur, cu supușii fii strict, dar binevoitor, nu poftí dela ei ceea ce nu se póte. Ceea ce e mai greu să isprăvești ênsuți. Dēcă promiți dá, dar să șcii respunde și cu »nu.» Secretele comerciale nu le împártășí numerul. Nu dorí să te inavútești iute. Fii strict, constant și onest. In prăvălie nu bea, nu fumá, nu minți și nu injurá pe nimeni; atunci numai te cásătoreșce dēcă ești in stare să ții pe femeie. Fii serios, consecvent și mărinos. Căștigă avere și fă fapte bune. Iubeșce pe deaprópele teu, virtutea și dreptatea, iubeșce patria și cinsteșce legile. Dēcă pe tóte aceste le urmezi, numai atunci vei fi «comerciant», «industriaș», și om de omenie. Aceste regule sînt afișate in tóte prăvăliile.

Șarada.

De Tudorița Grigorescu.

Dēcă iei întreg cuvântul
Sînt mai peste tot pământul,
Și mai sînt palat turcesc
Și pe strade me găsesc.
Am de tóte pentru dómne
Și de erne și de tótmne,
Am de tóte pentru fete
De-ar fi bune séu șirete,
Partea 'ntéi in tot'dauna
Stau potrivă, đeu, intr'una
Partea a doua sînt noroc
Ce-azvírl banii drept in foc.

Terminul de deslegare e 20 august. Ca totdeuna și de asta dată se va sortí o carte între deslegători.

Poșta redacțiunei.

Somcula. Nu se póte publica. Ți-se-va innapoiá in septembrie, căci acela la care te adresași numai atunci se va rentórcce.

Ducei S. A. Mai aveți a trimite 3 fl.
Bulzesti. Vi s'a respuns încá 'n nr. 27.

Călin্দarul sêptemănei.

Diua sêpt.	Călin্দarul vechiu	Călin্দ. nou	Sórele
Dumin. a 8-a d.	Rosali, Ev. dela Mateiu, c. 14. gl. 7, a inv 8.	res. ' ap.	
Duminecă	19 Cuv. Macrina.	31 Ign. Lojola.	4 37 7 35
Luni	20 St. Prof. Ilie.	1 Aug. Petru.	4 38 7 33
Mărți	21 Par Simeon și Ioan.	2 Portiuncula.	4 40 7 31
Mercuri	22 Muc. Maria Magd.	3 August.	4 41 7 29
Joi	23 M. Trof și Teof.	4 Dominica.	4 42 7 27
Vineri	24 Mart. Christina.	5 Osvald.	4 43 7 26
Sâmbătă	25 Adorm. S. Ana.	6 Sch. la facia	4 45 7 24

Estract de Cognac-Quint.

Spre a produce imediat un cognac escelent, sănétos și substanțial, care nu se póte deosebí de cognacul veritabil francez, recomand acéstă specialitate **probată.**

Prețul pentru 1 chg. (de ajuns la 100 litri cognac) fl. 16 v. a., receptul se alăturá gratuit. Eu garantez pentru cel mai bun succes și fabricat sănétos.

CRUȚARE DE SPIRT

se face prin neintrecuta mea **esență de întărit** vinarsul. Acéstă dá beuturii un gust plăcut și picant și se află numai la mine de vëndare.

Prețul fi. 3.50 cr. pro chg. (la 600—1000 litri inclusive mandatul de instructiune).

Afară de aceste specialități oferez tot felul de esențe pentru fabricarea de **rum, rachi de prune, trevere, amar** și a tuturor **licorurilor, spirtuóselor** fine esistente, **de oțet și oțet de vin** de o calitate neintrecută. Recepte se alăturá gratis la pachete.

Lista prețurilor franco.

Pentru fabricate sănétóse se garanteáză

KARL PHILIPP POLLAK

fabrică de specialități de esențe in Praga.

9 (2-50) *Reprezentanți soliđi se caută.*

Proprietar, redactor respundător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu TIPARIUL LUI IOSIF LANG IN ORADEA-MARE.